

Vi skal styrke vort samarbejde

Ved slutningen af Den hellige Liturgi
i patriarkatets domkirke Skt. Georg
i Phanar, Istanbul, den 30. november 2006
underskrev pave Benedikt XVI og
den økumeniske patriark Bartholomaeos I
en fælleserklæring, som her bringes
som artikel

Af Benedikt XVI og Bartholomaeos I¹

*Denne er dagen, som Herren har skabt; lad os juble og glæde os på den!
Salme 118,24*

Dette broderlige møde, som fører os sammen, pave Benedikt XVI af Rom og økumenisk patriark Bartholomaeos I,² er Guds værk og på en vis måde hans gave. Vi retter vor tak til alle gode tings ophav, som endnu en gang giver os lov til – i bøn og i samtale – at udtrykke den glæde, vi oplever som brødre, og at forny vor forpligtelse til at gå fremad mod fuldt fællesskab. Denne forpligtelse kommer af Herrens vilje og af vort ansvar som hyrder i Kristi Kirke. Måtte vort møde være et tegn og en opmuntring for os til med hinanden at dele det samme sind og de samme holdninger til broderskab, samarbejde og fællesskab i kærlighed og sandhed. Helligånden vil hjælpe os til at forberede den store dag for genoprettelse af fuld enhed – hvornår og hvordan Gud vil det. Da skal vi i sandhed være i stand til at frydes og være glade.

1. Vi har med taknemmelighed genkaldt os vore ærværdige forgængeres møder, velsignet af Herren, som viste verden det påtrængende behov for enhed og udlagde sikre stier mod at opnå den gennem samtale, bøn og Kirkens daglige liv. Pave Paul VI og patriark Athenagoras I³ drog som pilgrimme til Jerusalem, til netop det sted, hvor Jesus Kristus døde og genopstod for verdens

¹ Oversat fra engelsk af Kätthe Lund. Red.

² Den økumeniske patriark, dvs. patriarken af Konstantinopel, har æresforrang blandt Den ortodokse Kirkes patriarker. Bartholomaeos I har været økumenisk patriark siden 1991, hvor han efterfulgte Dimitrios I (1972–1991). Red.

³ Økumenisk patriark 1948–1972. Red.

frelse, og de mødtes også igen her i Phanar og i Rom. De efterlod os en fælleserklæring, som bevarer sin fulde værdi; den betoner, at sand dialog i kærlighed må opretholde og inspirere alle relationer mellem individer og mellem kirkerne, og at "den må være rodfæstet i en total trofasthed mod den ene Herre Jesus Kristus og i gensidig respekt for deres egne traditioner".⁴ Vi har heller ikke glemt de gensidige besøg af Hans Hellighed pave Johannes Paul II og Hans Hellighed Dimitrios I.⁵ Det var under pave Johannes Paul II's besøg, hans første økumeniske besøg, at skabelsen af Fælleskommissionen for teologisk Dialog mellem Den romersk-katolske Kirke og Den ortodokse Kirke blev bekendtgjort. Dette har bragt vore kirker sammen om det erklærede mål at genoprette fuldt fællesskab.

Hvad angår relationerne mellem Roms Kirke og Konstantinopels Kirke, kan vi ikke undlade at genkalde os den højtidelige kirkelige handling, som udslettede erindringen om de ældgamle bandlysninger, der i århundreder havde en negativ virkning på vore kirker. Vi har endnu ikke draget alle de positive konsekvenser, der kan flyde fra denne handling, i vore fremskridt mod fuld enhed, som fælleskommissionen er kaldet til at yde et vigtigt bidrag til. Vi formaner vore troende til at tage aktivt del i denne proces gennem bøn og ved at gøre betydningsfulde gestus.

2. Under plenarforsamlingen i Fælleskommissionen for teologisk Dialog, som for nylig afholdtes i Beograd, takket være Den serbisk-ortodokse Kirkes gæstfrihed, udtrykte vi vor dybtføjte glæde ved genoptagelsen af den teologiske dialog. Denne havde været afbrudt i adskillige år på grund af forskellige vanskeligheder, men nu var kommissionen i stand til at arbejde på ny i en venskabs og samarbejds ånd. Ved at behandle emnet "Conciliaritet og Autoritet i Kirken"⁶ på de lokale, regionale og universelle niveauer tilbagelagde kommissionen et stadie i studiet af kirkelige og kirkeretlige konsekvenser af Kirkens sakramentale natur. Dette vil tillade os at beskæftige os med nogle af de principielle spørgsmål, der stadig er uløste. Vi er forpligtede til at give utrættelig støtte, som vi tidligere gjorde, til det arbejde, der er betroet kommissionen, og vi ledsager dens medlemmer med vore bønner.
3. Som hyrder har vi først og fremmest reflekteret over sendelsen til at forkynde Evangeliet i verden af i dag. Denne sendelse: "Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple",⁷ er i dag mere betimelig og nødvendig end nogensinde, selv i traditionelt kristne lande. Endvidere kan vi ikke ignorere den tiltagende sekularisering, relativisme, endog nihilisme, særligt i den vestlige verden. Alt dette nødvendiggør en fornyet og kraftfuld forkyndelse af Evangeliet, tilpasset vore dages kulturer. Vore traditioner repræsenterer for os en arv, som til stadighed skal deles, tilbydes og fortolkes på ny. Det er grunden til, at vi må styrke vort samarbejde og vort fælles vidnesbyrd for verden.
4. Vi har positivt betragtet den proces, der har ført til dannelsen af Den europæiske Union. De, der er engagerede i dette store projekt, bør ikke undlade at tage alle aspekter i betragtning, som berører den menneskelige persons ukrænkelige rettigheder, især religionsfriheden, et vidnesbyrd om og en garanti for alle andre friheder. Ved hvert trin hen imod enheden må minoriteter beskyttes med deres kulturelle traditioner og deres religions karakteristiske kendetegn. Samtidig med, at vi i Europa forbliver åbne overfor andre religioner og deres kulturelle bidrag, må vi forene vore anstrengelser for at bevare de kristne rødder, traditioner og værdier, for at sikre respekten for historien og for således bidrage til fremtidens europæiske kultur og til kvaliteten i

⁴ Tomos Agapis, 195. Tomos Agapis (kærlighedens bog) indeholder den korrespondance, som førte frem til fælleserklæringen. Red.

⁵ Økumenisk patriark 1972–1991. Red.

⁶ Conciliaritet er ikke noget helt entydigt begreb, idet det bruges forskelligt i forskellige sammenhænge. I dialogen mellem Den katolske Kirke og Den ortodokse Kirke har begrebsparret *conciliaritet* og *autoritet* været brugt på en måde, der minder om begrebsparret *kollegialitet* og *primat* i Den katolske Kirke. Red.

⁷ Matt 28,19

de menneskelige relationer på alle niveauer. Hvordan kunne vi i denne sammenhæng lade være med at fremmane netop de ældgamle vidnesbyrd og den glørværdige kristne arv fra det land, hvor vort møde finder sted, idet vi begynder med, hvad Apostlenes Gerninger fortæller os om den hellige Paulus, hedningernes apostel? I dette land mødtes Evangeliets budskab og den ældgamle kulturelle tradition. Denne forbindelse, der har bidraget så meget til den kristne arv, som vi deler, vedbliver at være betimelig og vil bære mere frugt i fremtiden for evangeliseringen og for vor enhed.

5. Vor bekymring når ud til de dele af vore dages verden, hvor kristne lever, og til de vanskeligheder, de må stå ansigt til ansigt med, især fattigdom, krige og terrorisme, men lige vel forskellige former for udnyttelse af de fattige, af migranter, kvinder og børn. Vi kaldes til at arbejde sammen for at fremme respekt for hvert menneskes rettigheder, skabt som det er i Guds billede, og for at fremhjælpe økonomisk, social og kulturel udvikling. Vore teologiske og etiske traditioner kan tilbyde en solid basis for en forenet fremgangsmåde i prædiken og handling. Frem for alt ønsker vi at slå fast, at drab på uskyldige mennesker i Guds navn er en krænkelse mod ham og mod menneskelig værdighed. Vi må alle forpligte os til en fornyet tjeneste for menneskelighed og for forsvaret af menneskeligt liv, hvert menneskes liv.

Der er et anliggende, der ligger os inderligt på sinde: fredssagen i Mellemøsten, hvor vor Herre boede, led, døde og genopstod, og hvor en stor mængde af vore kristne brødre har levet i århundreder. Vi har det brændende håb, at freden vil blive genoprettet i denne region, og at respektfuld sameksistens vil blive styrket mellem de forskellige folkeslag, der lever her, mellem kirkerne og mellem de forskellige religioner på stedet. Til dette formål opmuntrer vi til etablering af tættere relationer mellem kristne, og til en autentisk og ærlig interreligiøs dialog med den hensigt at bekæmpe enhver form for vold og diskriminering.

6. For nærværende – ansigt til ansigt med de store trusler mod det naturlige miljø – ønsker vi at udtrykke vor bekymring for de negative konsekvenser for menneskeheden og for hele skaberværket, som kan blive resultatet af økonomiske og teknologiske fremskridt, der ikke kender deres egen begrænsning. Som religiøse ledere anser vi det for en af vore pligter at opmuntre og at støtte alle anstrengelser, der gøres for at beskytte Guds skaberværk og for at give en verden i arv til fremtidige generationer, som de vil kunne leve i.
7. Endelig går vore tanker til alle jer, de troende i vore to kirker verden over: biskopper, præster, diakoner, ordensmænd og -kvinder, lægmænd og -kvinder, der er engagerede i kirkelig tjeneste, og alle døbte. I Kristus hilser vi andre kristne, idet vi forsikrer dem om vore bønner og vor åbenhed for dialog og samarbejde. Med hedninge-apostlens ord hilser vi jer alle: "Nåde være med jer og fred fra Gud, vor Fader, og Herren Jesus Kristus!"⁸

I Phanar, den 30. november 2006

Benedikt XVI

Bartholomaeos I

⁸ 2 Kor 1,2